

Rejent * rok 13 * nr 9(149)
wrzesień 2003 r.

Glosa

do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2001 r. III CKN Biul. SN 2002/4/13¹

Sąd Najwyższy w sprawie z wniosku Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w D., przy uczestnictwie Gminy D. i innych, o zasiedzenie, po rozpoznaniu w Izbie Cywilnej na rozprawie w dniu 24 października 2001 r. kasacji wnioskodawczyni od postanowienia Sądu Wojewódzkiego w Kielcach z dnia 21 października 1998 r. oddalił ww. kasację oraz zasądził od wnioskodawczyni – Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w D. kwotę 500 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, wypowiadając przy tym następującą tezę:

Mienie gromadzkie, które na podstawie art. 98 ust. 1 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz.U. z 1975 r. Nr 26, poz. 139) stało się mieniem gminnym, stanowiło przedmiot własności państwowej w rozumieniu art. 177 k.c.

W niniejszej sprawie Sąd Wojewódzki w K. postanowieniem z dnia 21 października 1998 r. oddalił apelację wnioskodawczyni – Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w D. od postanowienia Sądu Rejonowego w K. z dnia 16 lutego 1998 r., którym to postanowieniem oddalił

---

¹ Postanowienie Sądu Najwyższego zostało ogłoszone w dwumiesięczniku Radca Prawny 2002, nr 4.

jej wniosek o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie własności bliżej opisanej nieruchomości, położonej w D. Sąd Wojewódzki w K. w uzasadnieniu postanowienia stwierdził m.in., że „zasiedzenie nieruchomości nie mogło nastąpić ze względu na zbyt krótki okres posiadania nieruchomości”. Z materiałów sprawy wynikało bowiem, że sporną działkę przekazało wnioskodawczyni w posiadanie b. Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w D. w 1967 r., niemniej jednak na podstawie art. 177 k.c. nie miały do niej zastosowania przepisy o nabyciu własności przez zasiedzenie, gdyż stanowiła przedmiot własności państwowej. Ten ostatni przepis został dopiero uchylony w ustawie z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (Dz.U. z 1990 r. Nr 55, poz. 321), która weszła w życie w dniu 1 października 1990 r. Sąd ten dalej nadmienił w uzasadnieniu postanowienia, że przy uwzględnieniu zasady wynikającej z art. 10 tej ustawy okres nieodzowny do nabycia własności nieruchomości posiadanej w złej wierze upływać mógłby dopiero w 2005 r. na podstawie ustalenia, że nieruchomość ta stanowiła przedmiot własności państwowej. Sądy orzekające oparły się na analizie przepisów ustaw: z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (Dz.U. z 1933 r. Nr 35, poz. 294), z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz.U. z 1950 r. Nr 14, poz. 130), z dnia 25 września 1954 r. o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych (Dz.U. z 1954 r. Nr 43, poz. 191 ze zm.), z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz.U. z 1975 r. Nr 26, poz. 139) i z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 1990 r. Nr 32, poz. 191) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 listopada 1962 r. w sprawie zarządu mieniem gromadzkim oraz trybu jego zbywania (Dz.U. z 1962 r. Nr 64, poz. 303).

Kasacja wnioskodawczyni od postanowienia sądu wojewódzkiego opierała się natomiast na zarzucie naruszenia prawa materialnego – art. 32 ust. 2 i art. 44 ustawy z dnia 20 marca 1950 r., art. 38 ustawy z dnia 25 września 1954 r., art. 98 ust. 2 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r., art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r., rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 listopada 1962 r. i art. 177 k.c., jak również na zarzucie naruszenia przepisu art. 316 § 1 k.p.c. Sądy niższych instancji przyjęły, że nieruchomość powyższa stanowiła przedmiot własności państwowej

i dlatego Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” nie mogła nabyć jej własności wskutek zasiedzenia, stosownie do art. 177 k.c.

Sąd Najwyższy stwierdził jednak w uzasadnieniu postanowienia, że sporna nieruchomość stanowiła mienie gromadzkie w rozumieniu ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego. Z dalszych jego wywodów wynikało, że mienie gromadzkie było traktowane jako mienie ogólnonarodowe i stąd wykluczona była możliwość jego zasiedzenia. Twierdzenie to jest tylko w części zasadne. Kodeks cywilny znowelizowany w 1990 r. zlikwidował socjalistyczną własność ogólnonarodową, zastępując ją własnością Skarbu Państwa oraz własnością gmin i ich związków, którą nazwano własnością komunalną. W ten zatem sposób, po 40 latach funkcjonowania jednolitej własności państwowej (ogólnonarodowej), przywrócono własność komunalną, zlikwidowaną na mocy przepisu art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej, zgodnie z którym majątek dotychczasowych związków samorządu terytorialnego z mocy prawa stał się majątkiem państwa.

Podkreślić jednakże należy w niniejszej glosie, że mienie gromadzkie wzięło swój rodowód z postanowień ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego, na co też wyraźnie i zasadnie zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia. Historycznie mienie to stanowiło własność dawnych gromad, które były jednostkami podziału administracyjnego, a funkcjonowały do czasu wejścia w życie ustawy z dnia 25 września 1954 r. o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych. W świetle wówczas obowiązującego prawa, gromady były prawnymi podmiotami majątku i dobra gromadzkiego oraz innych praw majątkowych przysługujących mieszkańcom gromad. Według postanowień ustawy z 1933 r., gromada miała swoją organizację (organy gromady, to rada gromadzka lub zebranie gromadzkie i sołtys jako organ wykonawczy). Jednak dokładne rozróżnienie majątku gromadzkiego i dobra gromadzkiego było w praktyce utrudnione. Majątek gromadzki stanowił *stricte* własność gromady jako podmiotu prawa cywilnego, zaś dobro gromadzkie było własnością poszczególnych mieszkańców lub też ogółu mieszkańców danej gromady. Gromada zatem była osobą prawa cywil-

nego oraz podmiotem majątku gromadzkiego². Zgodnie z art. 25 ustawy z 1933 r., gromada jako jednostka samorządu terytorialnego nie naruszała stosunków prywatnoprawnych, w szczególności praw własności, użytkowania i innych praw rzeczowych przysługujących pojedynczym mieszkańcom gromad bądź grupom tych mieszkańców lub nawet ogółowi członków dotychczasowych gromad. Przepis ten potwierdził istnienie odrębności dwóch majątków, tj. majątku gromady jako osoby prawa cywilnego oraz majątku mieszkańców gromady. Dalsze uregulowania majątku gromad wynikało z przepisów ustawy z dnia 25 września 1954 r. o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych, zgodnie z którymi w miejsce dotychczasowych gmin i gromad utworzono nowe gromady jako jednostki podziału administracyjnego wsi (art. 1), zaś gromadzkie rady narodowe zostały ustanowione organami władzy państwowej w gromadach (art. 4). Mieszkańcom dotychczasowych gromad zagwarantowano nienaruszalność indywidualnie przysługujących im praw (art. 38 ustawy), nadto ustawą udzielono delegacji w zakresie wydawania przepisów wykonawczych regulujących m.in. tryb przekazywania majątku gminnych rad narodowych oraz sprawy zarządu mieniem gromadzkim (art. 41)³.

Według rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1957 r. w sprawie zbywania nieruchomości wchodzących w skład majątku i dobra dawnych gromad (Dz.U. Nr 49, poz. 237), majątek i dobro gromadzkie traktowano wtedy jako własność państwa. Mieniem tym zarządzały gromadzkie rady narodowe, będące organami władzy państwowej. W doktrynie uważano również, że mienie gromadzkie stało się własnością państwową⁴. Jednak z treści art. 38 ustawy z 1954 r. wynikało, że wszystkie przysługujące mieszkańcom dotychczasowych gromad prawa własności, użytkowania lub inne prawa rzeczowe i majątkowe pozostały

---

² Por. J. Piś owicz, *Podmiot majątku byłych gromad*, Państwo i Prawo 1958, z. 11, s. 825 oraz M. Stań ko, *Jeszcze w sprawie komunalizacji mienia gromadzkiego*, Przegląd Sądowy 1996, nr 4, s. 79.

³ Zostało to wyraźnie sformułowane w uzasadnieniu głosowanego postanowienia Sądu Najwyższego.

⁴ Por. J. Arczyński, *Mienie gromadzkie – mieniem państwowym*, Nowe Prawo 1967, nr 1, s. 86 i nast.; T. Potapowicz, H. Świątkowski, *Głosy w dyskusji na sesji 20-lecia Sądu Najwyższego*, s. 234 i 211, nadto T. Bł achuta i in., *Kodeks cywilny – komentarz*, Warszawa, t. I, s. 502.

nienaruszone. Nie dotyczyło to majątku gromady jako osoby prawnej, który uważany był za klasyczną własność państwową⁵. Z kolei przepis art. 98 ust. 2 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych stwierdzał, że dotychczasowe mienie gromadzkie stało się mieniem gminnym, a więc było to dawne mienie gromadzkie, natomiast ust. 1 tego artykułu podtrzymał zasadę wyrażoną w art. 38 ustawy z dnia 25 września 1954 r. o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych o tzw. nienaruszalności wszystkich przysługujących mieszkańcom wsi praw własności, użytkowania lub innych praw rzeczowych i majątkowych⁶. Mieszkańcy wsi mieli zatem zagwarantowane powołanym przepisem prawo współwłasności do majątku stanowiącego wspólnotę gruntową oraz prawo użytkowania na dotychczasowych warunkach mienia gminnego, którego własność służyła państwu. Byli zatem właścicielami lub współwłaścicielami tzw. dobra gromadzkiego⁷.

Definicję mienia gromadzkiego (gminnego) określiło w zasadzie dopiero rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 listopada 1962 r. w sprawie zarządu mienia gromadzkiego i trybu jego zbywania, które zostało wydane z upoważnienia art. 98 ust. 3 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych. Przepis § 1 pkt 1 tego rozporządzenia stwierdzał wręcz, że przez mienie użyte w tym rozporządzeniu należy rozumieć mienie, które do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 25 września 1954 r. o reformie podziału administracyjnego i powołaniu gromadzkich rad narodowych stanowiło majątek dawnych gromad jako majątek gromadzki, dobro gromadzkie i inne prawa majątkowe.

Jednak przy określeniu treści i zakresu pojęcia „mienie gromadzkie” (gminnego) na podstawie powołanego rozporządzenia, należy mieć na uwadze wcześniej wydane akty prawne, mocą których dobro gromadzkie (gminne) zostało wyłączone z mienia gromadzkiego (gminnego)⁸. Dobro

---

⁵ Por. Orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 1960 r. I CR 535/59 (OSN 1961, nr 3, poz. 73).

⁶ Por. Według wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 15 kwietnia 1998 r. I SA 1478/97, (niepubl.), również mienie wspólnoty gruntowej nie staje się mieniem należącym do gminy.

⁷ J. Piśowicz, *op. cit.*, s. 825 i 826.

⁸ Ustawa z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 35, poz. 294 z późn. zm.).

gromadzkie było zatem przeznaczone do powszechnego użytku, bez względu na to, czy osoba korzystająca z tego dobra była mieszkańcem gromady, bądź też mienie było przeznaczone do użytku wszystkich lub tylko niektórych grup mieszkańców gromady, np. las gromadzki pastwisko gromadzkie⁹.

Z kolei następne już rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 grudnia 1986 r. w sprawie zarządu mieniem gminnym oraz warunków i trybu jego zbywania (Dz.U. Nr 48, poz. 241 ze zm.), wydane również na podstawie art. 93 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz.U. Nr 22, poz. 99), sprecyzowało zakres mienia gminnego, jednak dokonało tego w ten sposób, że przez to właśnie mienie określiło zarówno mienie stanowiące do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 25 września 1954 r. o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych majątek dawnych gromad jako majątek gromadzki, dobro gromady oraz inne prawa majątkowe, jak również było mienie gromadzkie, które w związku ze zmianami w podziale administracyjnym państwa, przeprowadzonymi po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej, znalazło się na obszarach miast, a które jednak zostało uznane za mienie gromadzkie na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz.U. Nr 28, poz. 116 z późn. zm.)¹⁰. Należy w tym miejscu nadmienić, że przepisy tego rozporządzenia przekazały sprawy zarządu mieniem gminnym do właściwości rad narodowych i ich organów wykonawczych i zarządzających, z wyraźnym jednak zaznaczeniem i uwypukleniem stanowisk społeczności wiejskiej i osiedlowej¹¹.

---

⁹ Patrz publikacje J. Pisowicz, *op. cit.*, J. Arczyńskiego, *op. cit.*, s. 86.

¹⁰ Por. R. Szarek, *Komunalizacja mienia gromadzkiego*, Radca Prawny 1997, nr 6, s. 57.

¹¹ W tezie 2 wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 września 1995 r. SA/Wr 1278/95, ONSA 1996, nr 3, poz. 143 wyrażone zostało stanowisko, że „[n]a mocy art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz.U. Nr 32, poz. 191) mienie gminne stało się mieniem właściviych gmin. Zebranie wiejskie zatem nie jest właściwe do ustalania ceny gruntu przeznaczonego przez gminę do sprzedaży, mimo że grunt ten położony jest na obszarze danej wsi”.

Przesunięcie dobra gromadzkiego do wspólnoty gruntowej w sposób wyraźny utrwaliły natomiast przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, która jest następcą prawnym ustawy z dnia 4 maja 1938 r. o uporządkowaniu wspólnot gruntowych (Dz.U. Nr 33, poz. 290). W myśl art. 1 ust. 1 pkt 7 i ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, do wspólnoty gruntowej zaliczono mienie dotyczące tzw. dobra gromadzkiego oraz mienie gromadzkie faktycznie użytkowane w dniu wejścia w życie ustawy przez mieszkańców wsi. Nad tym mieniem zarząd winna sprawować powołana do tego celu spółka, posiadająca osobowość prawną z chwilą jej zatwierdzenia¹². Spory w zakresie ustalenia, które mienie stanowi mienie gromadzkie, a jakie należy do wspólnoty gruntowej rozstrzygały, w myśl art. 8 ust. 1 powołanej ustawy z 1963 r., właściwe do spraw rolnych i leśnych organy prezydiów powiatowych rad narodowych w drodze decyzji. Kompetencje te na podstawie art. 5 pkt 10 lit.a ustawy z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 34, poz. 198) przejęły organy administracji rządowej. Jednak od początku 1999 r. zadania administracji rządowej dotyczące wspólnot gruntowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, zostały przekazane do kompetencji starostów¹³. W myśl znowelizowanej ustawy o wspólnotach gruntowych (art. 8 ust. 1), starosta ustala, stosownie do przepisów art. 1 i 3, które nieruchomości stanowią wspólnotę gruntową bądź mienie gromadzkie. Jeżeli zatem dobro gromadzkie oraz mienie gromadzkie faktycznie użytkowane w dniu wejścia w życie ustawy przez mieszkańców wsi przesunięte zostało do wspólnoty gruntowej, to nie mogło być ono objęte zakresem mienia gminnego, aczkolwiek mienie to zarządzane było przez rady narodowe i ich organy wykonawcze oraz zarządzające, i traktowane jako własność ogólnonarodowa. Jednakże mienie wspólnoty gruntowej, obejmujące także nieruchomości należące do tzw. dobra gromadzkiego oraz do mieszkańców wsi lub poszczególnych jej mieszkańców, nie mogło stanowić mienia

---

¹² Por. J. Selwa, A. Stelmachowski, *Prawo rolne*, Warszawa 1970, s. 244 i nast.

¹³ Tak stanowi znowelizowana ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. Nr 115, poz. 741 z późn. zm.).

państwowego i sąd nie ma przeszkód prawnych do jego zasiedzenia przez inne podmioty prawa po upływie terminów przewidzianych obowiązującym prawem, nawet przed datą wejścia w życie ustawy nowelizującej kodeks cywilny, a więc przed dniem 1 października 1990 r. W doktrynie¹⁴ przyjmuje się, że grunty należące do wspólnoty gruntowej w rozumieniu ustawy z 1963 r. są własnością ogółu mieszkańców wsi czy gromady, jak również mogą należeć do innych właścicieli. Nie ma także przeszkód, aby stały się przedmiotem posiadania poszczególnych osób fizycznych. Ustawa o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych z 1963 r. wskazuje tylko, które grunty należą do wspólnot gruntowych oraz jakie podlegają ponadto zagospodarowaniu według tych samych zasad (art. 1 i art. 3), jednak nie rozwiązała ona wszystkich problemów i wątpliwości prawnych. Należy bowiem nadmienić, że niektóre działki wchodzące pierwotnie w skład wspólnot gruntowych straciły taki charakter bądź to na skutek przeniesienia ich własności na inne podmioty prawne w trybie czynności cywilnoprawnych, bądź też wywłaszczenia na drodze administracyjnej, w tym także w wyniku nabycia ich poprzez zasiedzenie w postępowaniu sądowym przez uprawnione podmioty¹⁵. Należy więc przyjąć, że nieruchomości te mogą być przedmiotem zasiedzenia, bowiem nie stanowiły one własności państwowej w rozumieniu art. 177 k.c., a więc brak jest ustawowego zakazu nabycia określonej nieruchomości przez zasiedzenie, jeżeli należy do tzw. dobra gromadzkiego lub mieszkańców gromady, zwłaszcza że inne rodzaje tzw. własności ogólnonarodowej mogły być także nabyte przez zasiedzenie¹⁶. Pomimo szczególnej ochrony własności ogólnonarodowej, która według obowiązujących wówczas przepisów kodeksu cywilnego występowała do roku 1990, niektóre jej rodzaje, z wyłączeniem jednak własności państwowej, mogły stanowić przedmiot zasiedzenia. Odnosiło się to również do nieruchomości użytkowanych przez wspólnoty gruntowe, jak również do nieruchomości wiejskich nie wchodzących w skład tzw. wspólnot gruntowych, a posiadających w nie-

---

¹⁴ Genezę wspólnot gruntowych przedstawiają J. S e l w a, A. S t e l m a c h o w s k i, *op. cit.*

¹⁵ Por. J. S z a c h u ł o w i c z, *Status prawny wspólnot gruntowych*, Przegląd Sądowy 2002, nr 9.

¹⁶ Uchylony w 1990 r. art. 177 k.c. dotyczył tylko własności państwowej.

których rejestrach gruntów różne nazwy, np. wspólnoty wsi czy ziemie gromadzkie, które jednak były uznawane przez organy władzy publicznej za własność ogólnonarodową. Stanowisko to potwierdza pośrednio teza postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 07.03.2002 r. II CKN 619/99, według której wydanie decyzji ustalającej, że dana nieruchomość stanowi wspólnotę gruntową nie stoi na przeszkodzie zasiedzeniu tej nieruchomości (Biul. SN 2002, nr 7, poz. 12)¹⁷.

W głosowanej sprawie, a także w opisanym stanie faktycznym zachodzą jednak realne trudności z rzeczywistym i możliwym do przyjęcia stwierdzeniem, które nieruchomości stanowiły mienie gromadzkie (gminne) i zaliczały się wówczas do własności państwowej, a które natomiast, tzw. inne mienie, należało czy to do wspólnoty gruntowej, czy nawet do mieszkańców danej wsi albo też do poszczególnych jej mieszkańców. Od właściwego dokonania tych ustaleń zależy prawna możliwość stwierdzenia nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie. Pewnym i jedynym dowodem w postępowaniu przed organami administracji publicznej oraz przed sądami nie mogą być również zapisy wynikające z ewidencji geodezyjnej, gdyż nie stwierdzają one tytułu własności w rozumieniu prawa cywilnego. Stwierdzenie sądu wojewódzkiego, że nieruchomość, która miała stanowić przedmiot zasiedzenia, przekazana przez b. Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w S. Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w D. w użytkowanie w 1967 r. była własnością państwową sugerowałoby, iż jest to majątek gromadzki i w związku z tym Gminna Spółdzielnia nie mogła go zasiedzieć przed 1990 r., stosownie do dyspozycji art. 177 k.c., funkcjonującego do tego roku. Gdyby nieruchomość ta zaliczała się do dobra gromadzkiego lub była własnością mieszkańców gromady bądź tylko niektórych mieszkańców gromady, to z mocy prawa nie byłoby żadnych przeszkód do jej zasiedzenia, nawet według dawniejszego stanu prawnego.

Tymczasem treść głosowanego postanowienia Sądu Najwyższego nie dokonuje wyraźnego rozróżnienia dyspozycji art. 98 ustawy o radach narodowych z 1958 r. i nie rozgranicza mienia gromadzkiego na tzw.

---

¹⁷ Zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2002 r. II CKN 619/99, Biul. SN 2002, nr 7, poz. 12.

majątek gromadzki i na pozostałe mienie gminne (dobro gromadzkie i inne mienie). Zasiedzenia nieruchomości nie można było dokonać wówczas, gdy nieruchomość ta była jedynie majątkiem gromadzkim, bo była to własność państwowa. Niemniej jednak, na usprawiedliwienie stanowiska Sądu Najwyższego przemawia wykładnia historyczno-celowościowa tego przepisu, związana z zarządzaniem wszelkim mieniem gromadzkim (gminnym) przez byłe organy rad narodowych funkcjonujące do dnia 27 maja 1990 r. Kwestia ta jednak nie została dogłębnie wyjaśniona w niniejszej sprawie i nie ma też potrzeby roztrząsania jej w tej glosie.

Teza głosowanego postanowienia Sądu Najwyższego została ujęta zbyt szeroko i w związku z tym powinna ona uzyskać inne brzmienie, o następującej treści:

Mienie gromadzkie, które na podstawie art. 98 ust. 2 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz.U. z 1975 r. Nr 26, poz. 139) było majątkiem gromadzkim, stanowiło przedmiot własności państwowej w rozumieniu art. 177 k.c.

Ryszard Szarek